

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

XII. Znano je našim bralcem, da so Rusi 2krat zastonj napali Osman-pašo v Plevnem in njegovi okolici, kder se je v zemljo zaril in strahovito zašancel. Rusi so pri najhrabrišem napadu zgubili veliko vrlih ljudi. Vendar Osman-paša se ni upal za njimi spustiti. Marveč zašancel se je še bolj in od Zofije črez Balkan prejemal vedno več vojakov; pravijo, da jih ima sedaj kakih 75.000 zbranih okoli Plevna. Odtod bi imel potem udariti proti jutru na Ruse, jih skušati predreti ter podati roko Mehemed-paši, ki od jutra proti zapadu, t. j. od Ruščuka, Razgrada, in Šumle pritiska na rusko vojsko. Ali tudi Rusi niso med tem turškim pripravljanjem rok križem držali. Hiteli so, koliko jim je le mogoče bilo, da so z novimi vojaki pomnožili svojo vojsko, ter so celó blizu turških šanc potegnili rove, navozili nasipe, jih utrdili z šancami in na te nasadili veliko število kanonov; skušali so polagoma Osman-pašo zajeti in sedaj se je to bržčas že zgodilo. Kajti 30.000 Rumunov, ruskih zaveznikov, se vleče od Donave med vodama: Vid in Isker Osman-paši za hrbet. Ruski ulani in husarji, pridruženi Rumuncem, ki nimajo sami mnogo konjenikov, so že pretečeni teden prodrli do Dobja, vasi 3 ure zadi za Plevnom na veliki cesti v Zofijo, ter so Turkom vzeli 60 vozov živeža. Ob enem se je Rusom posrečilo zasesti Lovac, močno mesto 8 ur od Plevna na južni strani, tako da zamore ruski general Skobolev brž zediniti se z Rumuni na stezi v Zofijo. Tako obdaja Osman-pašo živ obroč ruskih in rumunskih vojakov, 20 ur na okrog. Če ga ne pretrga brž, se mu utegne zgoditi, kakor francoskemu cesarju Napoleonu III. pri Sedanu. Moral se bo udati ali pa do zadnjega moža posekati dati. Uiti mu drugače sedaj ni mogoče, kakor le, če se posreči Mehemed-paši od Ruščuka sem Ruse tako prijeti, da bi prisiljeni bili, Osman-pašo spustiti. To pa ni verjetno več. Kajti že prihaja carska garda črez Donavo in bo ruskega cesarjeviča tako ukrepila, da bo Mehemed-paši kos.

Osman-paša je začel tudi sam slutiti, da se je vjeti dal v sitno past ter je že 31. avgusta skušal iz nje vdreti, pa se mu ni posrečilo. Rusi so ga slavno premagali in strahovito zbili nazaj. Angleški major je bil priča ruske zmage in jo popisuje blizu tako-le: Tri ure od Plevna proti izhodu so Rusi stezo v Sistovo presekali in z močnimi šancami utrdili; od teh šanc proti jugu je do steze v Lovac 4 ure dolg hrib, na katerem so zaporedom bolgarske vasi: Žgalinci, Pelišat in Vladina. Ta hrib je deloma z gozdom obraščen, deloma pa z lepimi vinogradi zasajen; tudi mnogo njiv in pašnikov se nahaja tam. Kraj hriba proti Plevnemu se vleče dolina in potem je zopet hrib, kateri obdaja Plevensko ravan, kakor prijazen

rob. Ta 2 hriba so Rusi z šancami utrdili, tudi so ob zapadnem znožju potegnili rove, da bi jihovi strelci iz njih varni zamogli streljati na Turke, če bi se jim hotli približati. Med Žgalinci in Pelišatom je hrib presekan ter se ondi vije poprečna dolinica, po kateri se iz doline med hriboma izhaja na precej široko ravan pri Poradimu, kder je imel ruski general Zotov svoj glavni stan. Ali ravno to mesto si je Osman-paša izbral, tukaj je hotel 31. avgusta rusko vojsko pretrgati in jo razklati na dvoje; toda pri tej priliki je bil hudo tepen. S prva je imel še precej sreče. Vedel je namreč vse priprave tako prekrivati, da Rusi blizu niso slutili, kaj namerava? Bili so torej precej iznenadjeni, ko so jim ob 6. uri zjutraj 31. avgusta turški konjeniki naglo ruske straže razškropili, potem pa tako gosto in silno z pešaki pritisnili, da so ti hipoma preskočili rov in vzeli ruske šance na prvem hribu. Toda Rusi se kmalu zavedó, zberejo in se z bajonetom vržejo na Turka ter ga zopet iz šanc vržejo vun in iz grabna, toda dalje grabiti jim ni bilo mogoče. Turka je bilo, kakor listja in trave, ki so z veliko pogumnostjo tiščali v Ruse. Sedaj dajo ruski oficirji, videvši, da je prvi hrib kmalu zgubljen, hitro kanone iz prvih šanc odpeljati nazaj na drugi hrib in na ravan pred Paradinom. Ko je to storjeno, začnejo se Rusi pomikati nazaj v dolino in potem na drugi hrib. Da pa Turki niso mogli preveč naglo za umikajočimi se Rusi, to so jim branile ruske baterije, ki so iz drugega hriba vrolo metale krogelje in granate. Vendar okoli 2. ure popoldne bile so vse šance prvega hriba v turških rokah; začel se je drugi del krvave bitke. Turki so namreč sklenili še drugi hrib vzeti. Ko so si torej v gozdu in za prvim hribom nekoliko oddehnili, se po številu zgostili in pomnožili, začeli so se pomikati naprej proti dolini, najbolj pa proti poprečnej dolinici med Žgalinci in Pelišatom, da bi skozi njo vdrli na ravan v Poradim. Vrh in stran proti Rusom nagujena na prvem hribu je naglo postala črna, kakor da bi tinte razlil; Turki so lezli gosto kakor mravlje naprej proti dolini; streljali niso nič; pač pa so zaporedom, kakor muhe mrtvi padali na tla, zadeti od gostih krogelj, katerih so v nje sipale ruske baterije na drugem hribu, potem ena baterija na ravani pred Poradimom, in puške ruskih pešakov, nastavljenih od znožja doline do vrha drugega hriba. Vkljub smrtnim krogeljam lomastijo Turki naprej, na dnu doline se vstavijo, v 3 čete razvrstijo in se z groznim krikom zaženejo proti poprečnej dolinici, potem proti šancam pri Žgalincih in Pelišatu. Vname se strahovit boj, po vsej sili hočejo Turki priti do grabna, vendar ruske krogelje so jih tako grozno podirale, da so po 15 minutah jenjali od naskoka. Toda kmalu se postavijo v goste vrste in se zaženejo zopet v Ruse, pa zopet zastonj. Prostor do ruskih šanc je bil kar nastlan z turškimi mrliči. Še enkrat poskusijo bojno srečo; toda ta boj je trajal komaj

par minut; vsi razbiti in razdevani začnejo bežati nazaj na prvi hrib, da bi vsaj prve Rusom vzete šance dnes ohranili. Toda ruski general je za ta trenutek že bil pripravljen. Hipoma vdere iz poprečne dolinice 6 bataljonov z bajonetom krepko za Turkom, ga dohitijo in vržejo iz prvega hriba doli v ravan proti Plevnemu, od koder so prišli. Bilo je ob štirih popoldne, ko so Rusi povsod sovražnika premagali. Vojaki so samega veselja začeli kričati hurá, hurá, tako da se je zemlja tresla in zrak. Ob enem so pa prišli tihi pogrebeci in so začeli hitro globoke jame kopati, v jame mrtvece metati, ruske in turške brez razločka, in jih takoj zagrebati. Ruskih mrličev so pokopali 500, turških pa 2000. Forbes je ogledoval turške mrliče in pravi, da se jim je na mrtvih licih še dobro videti dala zverinska divjost in srditost, z katero so se bojevali. Bilo jih je groza gledati!

Marjetica Izviren roman, spisal Anton Koder. Ta nova knjiga, na 251 straneh obsegajoča povest iz slovenskega družbinskega življenja od marljivega pisatelja Antona Kodra, je izišla v tiskarni J. M. Pajka v Mariboru in se za zdaj ondi dobiva po 70 kr. Prijateljem leposlovnega berila jo gorko priporočamo, deloma za to, da se vsaj nekaj povrnejo pisatelju trud in stroški, deloma pa tudi zaradi njene notranje vrednosti. Priprosto pripovedovanje naravno se razvijajočega domačega življenja Marjetičinega v lepi domači besedi bode gotovo vsakemu čitatelju po volji. Razun tega pa je bilo pri čitanju nam posebno všeč, da je pisatelj vedel pokazati tudi v najpriprostejšem seljskem življenju toliko lepih resnično pesniških prizorov in celi povesti vdehnosti pravi narodni slovenski duh. J. Sk.

Smešničar 37. Soseđa pride k sosedi, ki je baš krape pekla, ter jo prosi, da bi tudi ona v njeni uže vroči masti svoje krape pekla. Soseđa nje dovoli. Ko so bili krapci pečeni, zahvali se njej in reče: „hvala Vam, sosedá! Kedar bodem jaz zelje kuhala, prinesite Vi pleče, da se Vam izkuha v mojem zelji ter Vam tako vsaj nekoliko povrnem Vašo prijaznost in dobroto.“

Razne stvari.

(Toča 18. avg. t. l.) je od Selnice pri Muri do hrvatske meje, 20 milj daleč storila škode, ki se ceni na 300.000 fl. Nesreča prebivalcev je toraj velika in podpora potrebna. Štajerski c. kr. namestnik je objavil oklic za pobiranje milodarov. Sviti cesar so poslali 2500 fl. „Slov. Gospodar“ je v ta namen dobil od našega milostljivega kneza in škofa 50 fl. in 10 fl. od g. dr. Radaja, deželnega poslanca, ter je vseh 60 fl. izročil c. kr. okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

(Novi nadškof solnograški) preuzvišeni g. Albert Eder so se 9. sept. mudili v Mariboru.

(Izvrstnega konja dirjavca) ima g. Brand v Belaku na Koroškem; v 30 minutah je ne prelepo stezo od Belaka do Vrbe, 2¹/₃ milje, predirjal.

(Visoko starost) dosegel je prošt Nikolaj Borbola v Temešvaru; umrl je te dni 101 leto star.

(Sneg pokrtil je) večje planine na Koroškem, Tirolskem, pa tudi Krkonoše na Českem.

(Deseti bataljon lovcev) se preseli še ta mesec iz Celja v Capodistrijo.

(Javno zahvalo) izreka šolski nadzornik in nadučitelj v Malinedlji g. dr. Srncu in g. Lapajne-tn za darovanih več šolskih knjig!

(Mariborski fijaker) Matija Škof je 17. jun. t. l. svojemu tovarišu z pivno kupico oko iz glave zbil in je bil za to hudodelstvo obsojen 5 let v ječo.

(V Digošah pri Mariboru) so ponočni tolovaji prejeli voznika, mu iz voza skotali polovnjak vina, ki se pa je razbil, ko je pretrdno na zemljo trčil; voznik je med tem konja pognal in zbežal.

(† Č. g. Jožef Gospodarič) bivši župnik in dekan je umrl. 60 let star.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Ferencák 20 fl. (ustn. in letn. dopl.), Fr. Jan 11 fl. (ustn. dopl.) Šlander 11 fl. Sparhakl 1 fl.

Dražbe III. 15. sept. Janez Mraz in Janez Beuc v Zdolah 2660 fl. 17. sept. Janez Novak v Šmarji; 19. sept. Andraš Muršec v Žikarcih; 20. sept. Ferdinand Pabernik v Mahrenbergu 11.665 fl. 22. sept. Franc Tajzl v Soboti 3370 fl.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁰⁰/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Tarašica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	9	60	5	90	5	20	3	10	6	50			6	80
Ptuj	9	—	6	—	4	50	3	—	6	—	6	50	6	88
Ormuž	8	80	6	80	5	40	3	55	5	—	7	80	4	60
Gradeč	8	36	6	23	5	63	3	40	5	41	—	—	6	50
Celovec	9	48	6	10	5	14	2	84	5	70	4	46	8	70
Ljubljana	9	10	7	—	4	55	3	90	6	—	4	70	6	48
Varaždin	8	80	7	—	5	—	3	60	6	40	7	8	7	—
Zagreb	9	—	8	—	3	80	4	—	6	10	6	20	6	50
Dunaj	12	10	8	32	9	60	6	90	7	—	—	—	—	—
Pešt	10	60	7	30	9	—	6	10	6	50	5	—	—	—

Loterijske številke:

V Trstu 7. septembra 1877: 24 31 63 84 53.

V Lincu " " 75 57 50 59 73.

Prihodnje sračkanje 23. septembra 1877.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 64:40 — Srebrna renta 66:90 — Zlata renta 74:70 — Aksijske narodne banke 842 — Kreditne akcije 196 — 20Napoleon 9.55 — Ces. kr. cekini 9:69 — Srebro 104:40.